

Korte historie van CentraM, Blankenberg Stichting, Zorg en Bijstand, Liefdadigheid naar Vermogen

door Ties Limperg, 2010.

1871 - 1940

De Blankenberg Stichting heeft haar naam te danken aan de oprichter van het Genootschap Liefdadigheid Naar Vermogen (LNV). Dit Genootschap wordt in 1871 opgericht door J.F.L. (LOUIS) BLANKENBERG, toen 18 jaar, samen met zijn jongere broer W.R. (Reinier), zus J.W. (Jet) en een vriend, P. (PIETER) VERHOEVE KARS.

Zij zijn onder de indruk van de nood in die tijd. Hun aanvankelijke doel is geld uitdelen aan de armen. Zij vinden donateurs onder hun familie en kennissen en beginnen te werken vanuit het woonhuis van J.F.L. BLANKENBERG op de Raamgracht 8. Uiteindelijk zal hij 45 jaar lang de koers van LNV bepalen.

Al gauw verandert de doelstelling. Er moet ook meer aandacht komen voor bevordering van onderwijs en werkverschaffing. Naast de bedeling verstrekken ze ook renteloze voorschotten.

Alles zonder onderscheid te maken naar religieuze achtergronden van ondersteuners en ondersteunden.

In 1874 wordt PRINS HENDRIK DER NEDERLANDEN (zoon van WILLEM II) beschermheer. Het aantal donateurs neemt meteen toe. In 1902 wordt PRINS HENDRIK, de hertog van Mecklenburg, beschermheer en in 1935 H.K.H. PRINSES JULIANA beschermvrouw. (In 1965 loopt Prinses Beatrix een maand stage bij de Blankenberg)

In 1914 betrekken ze het speciaal voor LNV gebouwde nieuwe pand Raamgracht 4.

HET EBERFELDSE STELSEL

Vanaf 1892 gaat LNV werken volgens het Eberfelds stelsel¹. Amsterdam wordt in dertig districten verdeeld, waar 550 vrijwillige armbezoekers aan het werk gaan.

Ieder district heeft zijn commissie, die beslist over de binnengekomen aanvragen voor steun. Deze districtscommissies zijn 50 jaar lang de ruggengraat en het zwaartepunt van LNV.

‘De Armenverzorging der Gemeente verhindert om te sterven, LNV leert leven.’

‘LNV verzorgt een nieuwe ruit in plaats van een krant te plakken. En zorgt ervoor dat de ruit niet opnieuw breekt.

J.F.L. BLANKENBERG maakt zich onder andere sterk voor een nieuwe Armenwet en pleit voor meer samenwerking van de, veelal religieuze, liefdadigheidsinstellingen. Deze geven alleen aan de eigen parochianen ondersteuning. Samenwerking is ook nodig om het ‘shoppen’ van de armen te voorkomen.

PROFESSIONALISERING VAN DE HULP

Langzamerhand blijkt dat meer zorgvuldig onderzoek naar de situatie van de arme nodig is wil men hem goed kunnen helpen. Men ontwikkelt gaandeweg meer methodiek. Onderwerpen zijn: onderzoek; controle; voortgezet’bezoek; rol van de armenbezoeker; welke maatstaven gelden bij ondersteuning. Extra aandacht is er voor de verwaarloosde en verlaten kinderen.

De toeloop van hulpaanvragen neemt toe en de behoefte aan een groter kantoor is groot. In 1914 trekt LNV in een nieuw gebouw aan de Raamgracht 4. Dit pand wordt bekostigd uit een fonds en is speciaal voor LNV gebouwd.

Begin 20^e eeuw wordt de sociale- en arbeidswetgeving uitgebreid. Vele oorzaken van ernstige financiële moeilijkheden komen daardoor te vervallen of zijn minder ingrijpend.

Het werk van LNV wordt steeds meer aanvullend, maar niet minder noodzakelijk. Tot op heden heeft dat zich doorgezet.

Tot begin jaren dertig bloeit LNV. Er wordt veel geld binnen gehaald.

De crisis van de jaren dertig veroorzaakt echter dat de geldbronnen opdrogen.

Ook het aantal vrijwillige armenbezoekers loopt terug.

Er zijn inmiddels wel een paar betaalde krachten aangenomen om het bureau te leiden en de financiën te regelen.

¹ In de stad Eberfeld (in Wuppertal, Duitsland) was sedert 1853 iedere inwoner verplicht de taak van armenverzorger op zich te nemen wanneer hij door het stadsbestuur daarvoor aangewezen werd.

1940 - 1945

Op 10 februari 1942 wordt LNV door de Duitse bezetting geliquideerd. Bestuur en een aantal leden van de staf blijven echter op bescheiden schaal het werk voortzetten. Op 7 mei 1945 wordt het Genootschapsgebouw weer in bezit genomen en komt het kapitaal weer terug.

DE ORGANISATIES NA 1945

LNV WORDT ZORG EN BIJSTAND; OPRICHTING BLANKENBERG STICHTING

Er is door de oorlogstijd veel in versneld tempo veranderd, ook de opvattingen omtrent liefdadigheid en armenzorg. Men is er wel van overtuigd dat een particuliere, neutrale, ongesubsidieerde instelling onmisbaar is in Amsterdam. Alleen zal de taak en werkwijze anders en ruimer moeten zijn.

Gebleken is dat men dieper moet doordringen in de moeilijkheden van een persoon of gezin in nood om efficiënt hulp te kunnen geven.

In 1946 worden de eerste geschoolde maatschappelijk werkers door LNV aangetrokken.

De naam voldoet niet meer en wordt omgedoopt tot 'Zorg en Bijstand'.

In 1955 wordt voor het eerst subsidie aangevraagd bij het Rijk en met ingang van 1956 wordt subsidie wegens 'uitvoerend maatschappelijk werk' verleend. Alle overige kosten moet ZenB zelf dragen.

Op 1 januari 1971 wordt het Genootschap Zorg en Bijstand omgezet van een vereniging in een stichting. Zij zal zich niet meer bezighouden met de uitvoering van de hulpverlening. Deze wordt overgelaten aan 'werkstichtingen'. Zorg en Bijstand blijft bestaan, als fonds.

Eind 1969 wordt de **BLANKENBERG STICHTING** opgericht.

Doel is:

- het verrichten van maatschappelijk werk;
- het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van het maatschappelijk werk;
- het bevorderen van maatschappelijk welzijn;

De Stichting Zorg en Bijstand is vanaf dat moment de beheerder van het nog aanwezige kapitaal en sinds? eigenaar van Kloveniersburgwal 43, waar de Blankenberg Stichting in 1971 tot heden haar centraal bureau heeft.

Z&B sponsort nu nog jaarlijks speciale projecten van het maatschappelijk werk van de Blankenberg.

NIEUWE WETTEN

In 1956 wordt de AOW, in 1963 de Algemene Bijstandswet en in 1967 de WAO ingesteld. Financiële nood is niet meer de overheersende problematiek en wordt van het Maatschappelijk Werk ontkoppeld.

REGIONALISERING/DECENTRALISATIE

In 1984 wordt door de Gemeente begonnen met de regionalisering van al het Welzijnswerk.

De Blankenberg Stichting werkt sinds 1979 alleen in Amsterdam-Centrum. Het Centrum wordt in vijf buurten verdeeld en in 1979 wordt de eerste van de vijf vestigingen in de buurt geopend. In elke buurt werkt een vast team van maatschappelijk werkers. Het 'buurtgericht werken' wordt geïntroduceerd. Ten gevolge van de gemeentelijke Stadsdeelvorming in 1991 wordt de SWB ontbonden en worden in het Centrum het Ouderenwerk bij de Blankenberg stichting ondergebracht. In 1994 volgen de Sociaal Raadslieden.

SCHULDHULPBUREAUS

De Centrale Stad (subsidiegever) maakt het mogelijk dat sinds 1999 in heel Amsterdam schuldhulpbureaus kunnen worden opgericht en ondergebracht worden bij de regionale stichtingen voor Maatschappelijk Werk/c.q. maatschappelijke dienstverlening.

Zo wordt de Blankenberg Stichting verantwoordelijk voor de uitvoering van de schuldhulpverlening in de regio's Oud-West en Centrum. Daartoe wordt extra subsidie verleend en komen specifiek opgeleide krachten in dienst, die de bureaus voor schuldhulpverlening bemannen.

De wettelijke invoering van het persoonlijk faillissement geeft de schuldhulpverleners meer de mogelijkheid om regelingen te treffen met schuldeisers.

Vanwege de toenemende aantal cliënten met financiële problemen en het parallel lopende Armoede beleid van de gemeente worden in het jaar 2001 in alle Stadsdelen Schuldhulpbureaus opgericht. In West door Raster en in het Centrum door de Blankenberg stichting. De wettelijke invoering van het persoonlijk faillissement geeft de schuldhulpverleners meer de mogelijkheid om regelingen te treffen met schuldeisers.

EÉN LOKET

Tot dan toe houden Schuldhulpbureaus, Maatschappelijk Werk, Sociaal Raadslieden en Ouderenadviseurs ieder hun eigen spreekuren. De gemeente wil een eenduidige toegang tot de hulpverlening. Het 'Eén-Loket', waar jong en oud met vragen en problemen terecht kunnen, wordt geboren. Achter deze 'voorkeur' werken de disciplines nauw samen in het belang van de hulpvrager. Eenvoudige vragen worden aan de 'voorkeur' afgehandeld. De begrippen front- en backoffice doen hun intrede. **MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING BLANKENBERG** is de nieuwe naam.

2010

Tengevolge van de steeds schaarser wordende financiële middelen en de toenemende bureau- en personeelskosten besluiten Raster en de Blankenberg stichting samen te gaan. Hierdoor kan men ook beter inspelen op nieuwe eisen die aan de hulpverlening worden gesteld en het aanbestedingsbeleid van de gemeente. Ze gaan verder als **CENTRAM**.

September 2010